

ΕΡΕΥΝΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΓΚΥΡΙΑΣ

Ιούλιος 2023

Οι Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας στοχεύουν στην αποτύπωση των αντιλήψεων των επιχειρηματιών και καταναλωτών για την τρέχουσα οικονομική κατάσταση και των προσδοκιών τους για διάφορα οικονομικά μεγέθη. Τα στοιχεία συλλέγονται μηνιαία, βάσει εναρμονισμένων ερωτηματολογίων σε όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) και καλύπτουν τους τομείς των υπηρεσιών, του λιανικού εμπορίου, των κατασκευών, της μεταποίησης, καθώς και καταναλωτές. Η χρησιμότητα αυτών των στοιχείων έγκειται στις προπορευόμενες πληροφορίες που περιέχουν για την εξέλιξη διαφόρων μακροοικονομικών μεγεθών. Τα στοιχεία παρουσιάζουν τη διαφορά του ποσοστού των ερωτηθέντων που απάντησαν θετικά από το ποσοστό αυτών που εκφράστηκαν αρνητικά. Οι έρευνες περιέχουν ερωτήσεις που αφορούν την τρέχουσα οικονομική κατάσταση των επιχειρήσεων και νοικοκυριών (Τρέχουσα Κατάσταση) και τις προσδοκίες τους για το προσεχές μέλλον (Προσδοκίες). Για κάθε τομέα υπολογίζεται ένας δείκτης που αντανακλά το γενικό κλίμα στον συγκεκριμένο τομέα (Τρέχουσα Κατάσταση και Προσδοκίες). Για παρουσίαση της ευρύτερης οικονομικής κατάστασης στην Κύπρο δημοσιεύεται ο Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας (ΔΟΣ-ΚΟΕ) ο οποίος αποτελείται από σταθμισμένες απαντήσεις που αφορούν την τρέχουσα κατάσταση και τις προσδοκίες από όλους τους τομείς. Η στάθμιση του Δείκτη λαμβάνει υπόψη τη συνεισφορά του κάθε τομέα στο ΑΕΠ της Κύπρου. Οι έρευνες διεξάγονται ανάμεσα σε ανώτερα στελέχη εταιρειών σε δείγμα το οποίο δίνει μεγαλύτερη βαρύτητα σε μεγαλύτερες επιχειρηματικές μονάδες. Η έρευνα καταναλωτών γίνεται με τη χρήση τυχαίου δείγματος. Οι έρευνες διεξάγονται μεταξύ της πρώτης και της τρίτης εβδομάδας του κάθε μήνα.

Περίληψη

Τον Ιούλιο 2023, το οικονομικό κλίμα επιδεινώθηκε, με τον Δείκτη Οικονομικής Συγκυρίας (ΔΟΣ) να μειώνεται κατά 2,7 μονάδες σε σύγκριση με τον Ιούνιο. Η μείωση του ΔΟΣ προήλθε από την υποχώρηση του επιχειρηματικού κλίματος στον τομέα των υπηρεσιών και, σε μικρότερο βαθμό, από την αποδυνάμωση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης.

Η κάμψη του κλίματος στον τομέα των υπηρεσιών προήλθε από τη χειροτέρευση των αξιολογήσεων για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων (οικονομική κατάσταση και κύκλος εργασιών) και από την προς τα κάτω αναθεώρηση των προσδοκιών για τον κύκλο εργασιών του επόμενου τριμήνου. Το κλίμα στο λιανικό εμπόριο παρέμεινε στα επίπεδα Ιουνίου, αφού δεν καταγράφηκαν ουσιαστικές αλλαγές στην τρέχουσα κατάσταση και στις προσδοκίες των επιχειρήσεων. Στον τομέα των κατασκευών οι επιχειρήσεις αξιολόγησαν ευνοϊκότερα τα υπό εξέλιξη έργα τους και αναθεώρησαν προς τα πάνω τις εκτιμήσεις τους για τον αριθμό των εργαζομένων, με αποτέλεσμα τη βελτίωση του κλίματος. Στον τομέα της μεταποίησης, το κλίμα ενδυναμώθηκε περαιτέρω, κυρίως λόγω θετικότερων εκτιμήσεων για την παραγωγή του επόμενου τριμήνου.

Το καταναλωτικό κλίμα σημείωσε μικρή υποχώρηση τον Ιούλιο, αφού οι καταναλωτές αναθεώρησαν προς τα κάτω τις προσδοκίες τους για τη μελλοντική οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών τους και της χώρας γενικότερα. Ωστόσο, τον Ιούλιο, οι προθέσεις των καταναλωτών να προβούν σε μεγάλες αγορές κατά τους επόμενους μήνες ενισχύθηκαν.

Τον Ιούλιο, ο Δείκτης Οικονομικής Αβεβαιότητας κατέγραψε άνοδο εξαιτίας της αύξησης της αβεβαιότητας ανάμεσα στους καταναλωτές και ανάμεσα σε επιχειρήσεις σε όλους τους τομείς, με εξαίρεση το λιανικό εμπόριο.

Η καταγραφή του οικονομικού κλίματος στην Κύπρο διεξάγεται μέσω της συμμετοχής του Κέντρου Οικονομικών Ερευνών του Πανεπιστημίου Κύπρου (ΚΟΕ), σε συνεργασία με την εταιρεία RAI Consultants Ltd, στο ευρωπαϊκό πρόγραμμα Joint Harmonised European Union Programme of Business and Consumer Surveys. Το έργο χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, το Υπουργείο Οικονομικών και το Πανεπιστήμιο Κύπρου.

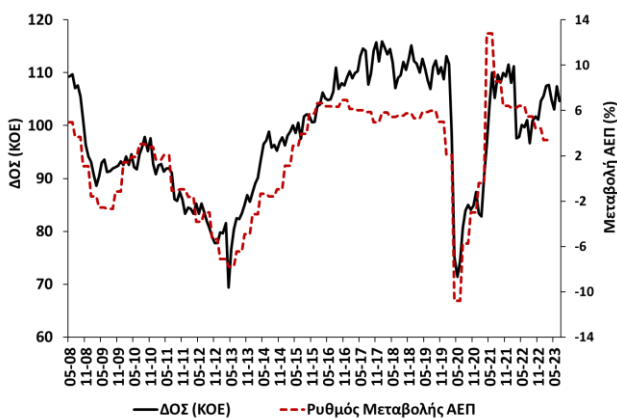
Co-funded by
the European Union

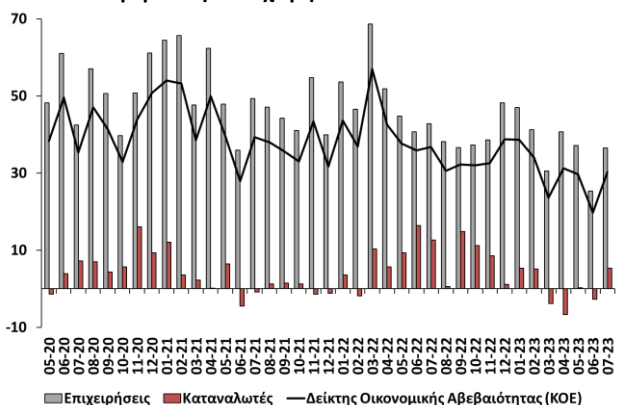
Τον Ιούλιο 2023, ο Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας (ΔΟΣ) για την Κύπρο μειώθηκε κατά 2,7 μονάδες σε σύγκριση με τον Ιούνιο 2023 (Διάγραμμα 1, Πίνακας 1). Η υποχώρηση του ΔΟΣ προήλθε από την κάμψη του επιχειρηματικού κλίματος στον τομέα των υπηρεσιών και, σε μικρότερο βαθμό, από την αποδυνάμωση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης. Το επιχειρηματικό κλίμα στους τομείς των κατασκευών και της μεταποίησης βελτιώθηκε, ενώ το κλίμα στο λιανικό εμπόριο παρέμεινε σταθερό στα επίπεδα του προηγούμενου μήνα.

Ο Δείκτης Οικονομικής Αβεβαιότητας (Διάγραμμα 2, Πίνακας 1) κατέγραψε άνοδο τον Ιούλιο εξαιτίας της αύξησης της αβεβαιότητας ανάμεσα στους καταναλωτές και ανάμεσα σε επιχειρήσεις σε όλους τους τομείς, με εξαίρεση το λιανικό εμπόριο. Η μεγαλύτερη αύξηση στην αβεβαιότητα τον Ιούλιο σημειώθηκε στον τομέα των υπηρεσιών, με τους καταναλωτές να ακολουθούν.

Διάγραμμα 1: Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας (ΚΟΕ) και ρυθμός μεταβολής ΑΕΠ¹

Διάγραμμα 2: Δείκτης Οικονομικής Αβεβαιότητας (ΚΟΕ) και αβεβαιότητα επιχειρήσεων και καταναλωτών²

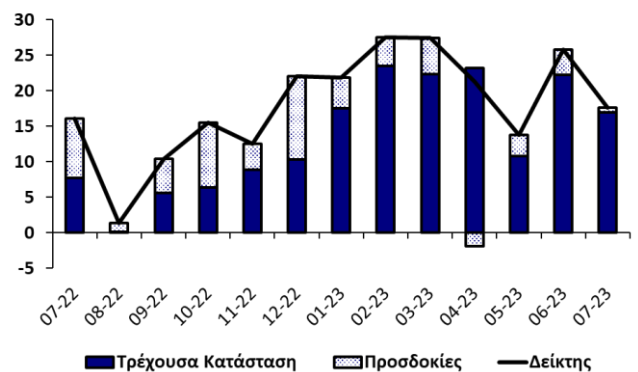
Οι μηνιαίες μεταβολές του ΔΟΣ και του Δείκτη Οικονομικής Αβεβαιότητας επηρεάζονται σημαντικά από τις αλλαγές στο κλίμα και στην αβεβαιότητα στον τομέα

¹ Ο ρυθμός μεταβολής του πραγματικού ΑΕΠ (διορθωμένο ως προς τις εποχικές διακυμάνσεις και τις εργάσιμες μέρες) υπολογίζεται σε σύγκριση με το αντίστοιχο τρίμηνο του προηγούμενου χρόνου (πηγή: Στατιστική Υπηρεσία).
² Για τις επιχειρήσεις παρουσιάζεται ο σταθμισμένος μέσος όρος των απαντήσεων στους τέσσερις τομείς.

των υπηρεσιών, λόγω της μεγάλης βαρύτητας του συγκεκριμένου τομέα στον υπολογισμό των Δεικτών. Οι σχετικά μεγάλες αυξομειώσεις στο επιχειρηματικό κλίμα και στην αβεβαιότητα του τομέα των υπηρεσιών αποτυπώνουν δυσκολίες στον προσδιορισμό του βαθμού στον οποίο η γενικότερη οικονομική επιβράδυνση επιδρά στη δραστηριότητα του τομέα. Αυτό προκύπτει επειδή, σε σχέση με άλλους τομείς, ο τομέας των υπηρεσιών αφενός παρουσιάζει μεγαλύτερη ανομοιογένεια δραστηριοτήτων και αφετέρου έχει επηρεαστεί δυσανάλογα από τις πρόσφατες διαδοχικές εξωγενείς διαταραχές (πανδημία, εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία), επιδεικνύοντας όμως ανθεκτικότητα.

Στις **υπηρεσίες** το επιχειρηματικό κλίμα υποχώρησε σημαντικά λόγω επιδείνωσης της τρέχουσας κατάστασης και των προσδοκιών (Διάγραμμα 3, Πίνακας 1).

Διάγραμμα 3: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος – Υπηρεσίες (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

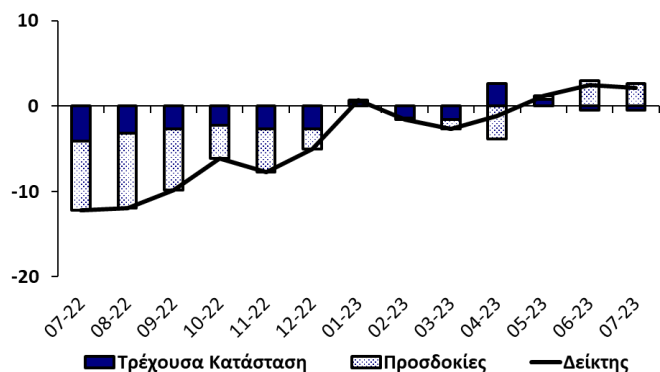

Σε σχέση με τον Ιούνιο, οι αξιολογήσεις των επιχειρήσεων για τις συνθήκες κατά τους τελευταίους τρεις μήνες χειροτέρευσαν σημαντικά για όλες τις υπό εξέταση πτυχές: οικονομική κατάσταση της επιχείρησης, κύκλος εργασιών και αριθμός εργαζομένων στην επιχείρηση. Τον Ιούλιο, οι επιχειρήσεις αναθεώρησαν αρκετά προς τα κάτω τις εκτιμήσεις τους σχετικά με τον κύκλο εργασιών του επόμενου τριμήνου, ενώ διατήρησαν τις προσδοκίες τους για τον αριθμό των εργαζομένων στα χαμηλά θετικά επίπεδα του Ιουνίου. Οι προσδοκίες για τις τιμές πώλησης αναθεωρήθηκαν προς τα κάτω για δεύτερο συνεχόμενο μήνα, προμηνύοντας κάποια αποκλιμάκωση των αυξητικών πιέσεων στις τιμές των υπηρεσιών.

Παρά την αποδυνάμωση του κλίματος στις υπηρεσίες που επηρεάζει τους περισσότερους κλάδους του τομέα, το κλίμα στον υποτομέα των δραστηριοτήτων παροχής καταλύματος και υπηρεσιών εστίασης ενισχύθηκε τον Ιούλιο, λόγω βελτίωσης τόσο της τρέχουσας κατάστασης όσο και των προσδοκιών.

Στο **λιανικό εμπόριο** το επιχειρηματικό κλίμα παρέμεινε στα επίπεδα Ιουνίου, αφού δεν υπήρξαν ουσιαστικές αλλαγές στην τρέχουσα κατάσταση και στις προσδοκίες (Διάγραμμα 4, Πίνακας 1).

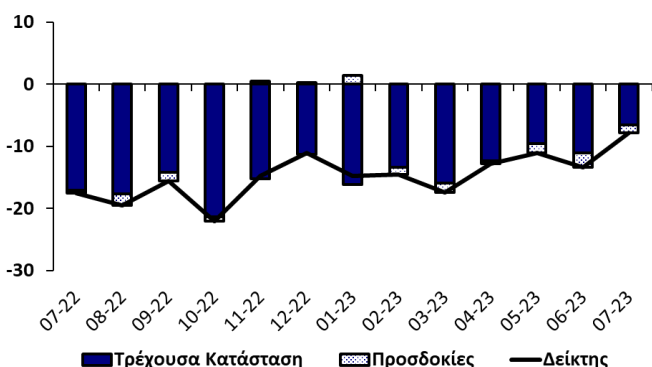
Διάγραμμα 4: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος – Λιανικό Εμπόριο (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

Τον Ιούλιο, οι αξιολογήσεις των επιχειρήσεων για τις πωλήσεις του τελευταίου τριμήνου ήταν ευνοϊκότερες συγκριτικά με τον προηγούμενο μήνα. Αντίθετα, οι αξιολογήσεις για τα τρέχοντα επίπεδα των αποθεμάτων κατέγραψαν ανοδικές τάσεις για δεύτερο συνεχόμενο μήνα, επιβαρύνοντας το κλίμα. Οι προσδοκίες για τις πωλήσεις του επόμενου τριμήνου παρέμειναν περίπου στα θετικά επίπεδα του Ιουνίου, ενώ οι εκτιμήσεις για τις παραγγελίες σε προμηθευτές σημείωσαν μικρή επιδείνωση σε σχέση με τον περασμένο μήνα. Τον Ιούλιο, οι προσδοκίες των επιχειρήσεων για τον αριθμό των εργαζομένων τους παρέμειναν στα επίπεδα Ιουνίου, χωρίς να αναμένονται ουσιαστικές αλλαγές στην απασχόληση του τομέα βραχυπρόθεσμα. Οι προσδοκίες για τις τιμές πώλησης συνέχισαν την καθοδική τους πορεία, φτάνοντας στο χαμηλότερο σημείο των τελευταίων δύο ετών περίπου.

Στις **κατασκευές** το επιχειρηματικό κλίμα ενισχύθηκε λόγω βελτίωσης της τρέχουσας κατάστασης και των προσδοκιών (Διάγραμμα 5, Πίνακας 1).

Διάγραμμα 5: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος – Κατασκευές (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

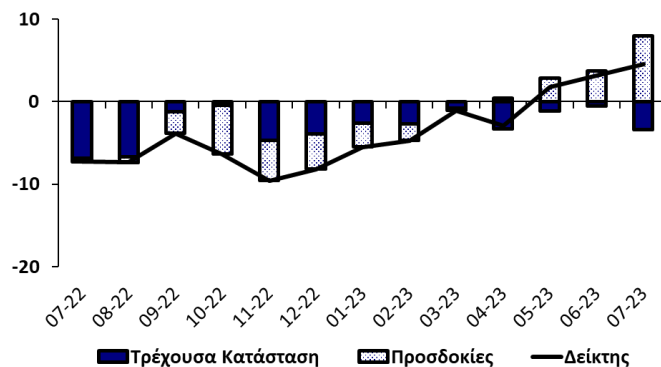

Συγκριτικά με τον Ιούνιο, οι απαντήσεις των επιχειρήσεων για τη δραστηριότητά τους το τελευταίο τρίμηνο σημείωσαν μικρή βελτίωση, ενώ οι αξιολογήσεις για τα υπό εξέλιξη έργα κατέγραψαν αξιοσημείωτη άνοδο. Τον Ιούλιο, οι εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για τον αριθμό των εργαζομένων τους κατά το επόμενο τρίμηνο αναθεωρήθηκαν προς τα πάνω. Παρά τη μικρή

άνοδο που καταγράφηκε τον Ιούνιο, οι προσδοκίες για τις τιμές πώλησης αναθεωρήθηκαν προς τα κάτω τον Ιούλιο, επιστρέφοντας σε καθοδική τροχιά.

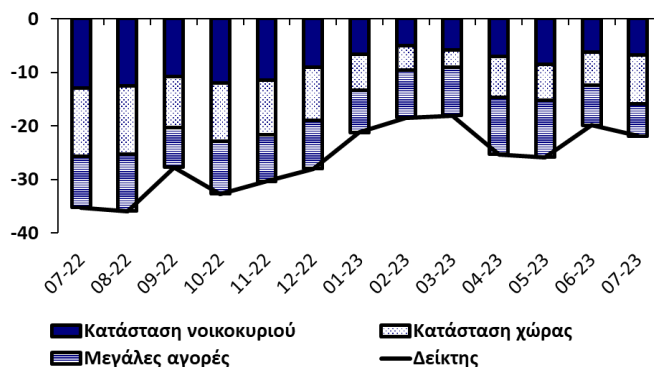
Στη **μεταποίηση** το επιχειρηματικό κλίμα κατέγραψε άνοδο λόγω βελτίωσης των προσδοκιών (Διάγραμμα 6, Πίνακας 1).

Διάγραμμα 6: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος – Μεταποίηση (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

Τον Ιούλιο, οι αξιολογήσεις των επιχειρήσεων για την παραγωγή του τελευταίου τριμήνου δεν κατέγραψαν μεταβολές από τα θετικά επίπεδα Ιουνίου. Συγκριτικά με τον Ιούνιο, οι απαντήσεις για τις τρέχουσες συνολικές παραγγελίες βελτιώθηκαν ελαφρώς, ενώ οι αξιολογήσεις για τις τρέχουσες παραγγελίες για εξαγωγές παρέμειναν σχεδόν σταθερές. Οι απαντήσεις για τα τρέχοντα επίπεδα των αποθεμάτων τελικών προϊόντων αποτύπωσαν ανοδικές τάσεις, επιβαρύνοντας το κλίμα. Οι προσδοκίες για την παραγωγή του επόμενου τριμήνου ήταν πολύ πιο αισιόδοξες συγκριτικά με τον Ιούνιο. Τον Ιούλιο, οι προσδοκίες για τον αριθμό των εργαζομένων παρέμειναν κοντά στα επίπεδα του περασμένου μήνα, χωρίς να αναμένονται σημαντικές μεταβολές στην απασχόληση του τομέα τους επόμενους μήνες. Οι προσδοκίες για τις τιμές πώλησης αναθεωρήθηκαν προς τα πάνω, ωστόσο παραμένουν σε χαμηλά επίπεδα, τόσο συγκριτικά με τους πρώτους πέντε μήνες του έτους, όσο και σε σχέση με τις αντίστοιχες προσδοκίες στους υπόλοιπους τομείς. Το κλίμα ανάμεσα στους **καταναλωτές** αποδυναμώθηκε ελαφρώς τον Ιούλιο (Διάγραμμα 7, Πίνακας 1).

Διάγραμμα 7: Δείκτης Καταναλωτικού Κλίματος (συνεισφορά συνιστωσών)

Τον Ιούλιο, οι αξιολογήσεις των καταναλωτών για την πρόσφατη οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών τους παρέμειναν στα αρνητικά επίπεδα του Ιουνίου, ενώ οι απαντήσεις τους για την πρόσφατη οικονομική κατάσταση της χώρας σημείωσαν μικρή επιδείνωση. Επιπρόσθετα, οι καταναλωτές τον Ιούλιο εμφανίστηκαν πιο απαισιόδοξοι απ' ό,τι τον Ιούνιο για τη μελλοντική οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών τους αλλά και της χώρας. Οι εκτιμήσεις των καταναλωτών για τις μελλοντικές συνθήκες στην αγορά εργασίας δεν παρουσίασαν μεταβολές από τα επίπεδα του περασμένου μήνα, με σημαντικό ποσοστό καταναλωτών να παραμένει απαισιόδοξο.

Τον Ιούλιο, οι αντιλήψεις των καταναλωτών για την πορεία των τιμών τους τελευταίους 12 μήνες κινήθηκαν κοντά στα επίπεδα Ιουνίου, αποτυπώνοντας κάποια αποδυνάμωση των ανοδικών πιέσεων, σε σύγκριση με τους πρώτους πέντε μήνες του χρόνου. Οι προσδοκίες για τις τιμές των καταναλωτικών αγαθών αναθεωρήθηκαν προς τα πάνω για δεύτερο συνεχόμενο μήνα.

Οι προθέσεις των καταναλωτών να πραγματοποιήσουν δαπάνες για μεγάλες αγορές τους επόμενους μήνες ενδυναμώθηκαν τον Ιούλιο. Οι καταναλωτές τον Ιούλιο παρέμειναν περίπου το ίδιο αρνητικοί όπως και τον Ιούνιο ως προς το ενδεχόμενο αποταμίευσης κατά τους επόμενους 12 μήνες.

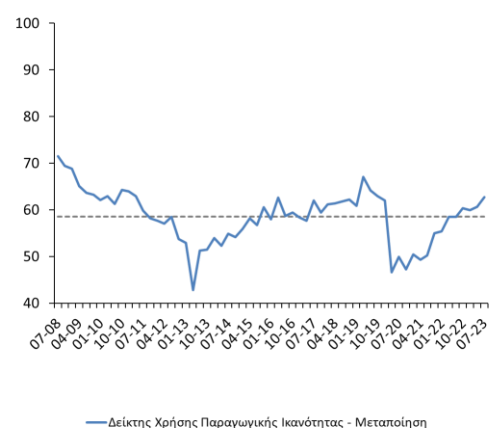
Συμπερασματικά, ο ΔΟΣ για την Κύπρο τον Ιούλιο υποχώρησε κατά 2,7 μονάδες σε σχέση με τον Ιούνιο, λόγω χειροτέρευσης του επιχειρηματικού κλίματος στις υπηρεσίες και, σε μικρότερο βαθμό, λόγω αποδυνάμωσης της καταναλωτικής εμπιστοσύνης. Στους τομείς των κατασκευών και της μεταποίησης, το επιχειρηματικό κλίμα κατέγραψε βελτίωση, ενώ στον τομέα του λιανικού εμπορίου το κλίμα παρέμεινε στα επίπεδα Ιουνίου. Τον Ιούλιο, ο Δείκτης Οικονομικής Αβεβαιότητας για την Κύπρο σημείωσε άνοδο, λόγω αύξησης της αβεβαιότητας ανάμεσα στους καταναλωτές και ανάμεσα σε επιχειρήσεις σε όλους τους τομείς, εκτός του λιανικού εμπορίου.

Δείκτης Χρήσης Παραγωγικής Ικανότητας³

Στα πλαίσια των Ερευνών Οικονομικής Συγκυρίας διεξάγεται σε τριμηνιαία βάση έρευνα για τη χρήση της παραγωγικής ικανότητας (capacity utilization) των επιχειρήσεων στους τομείς της μεταποίησης και των υπηρεσιών. Οι συνεντεύξεις διεξάγονται τηλεφωνικά ανάμεσα σε ανώτερα στελέχη εταιρειών, σε δείγμα το οποίο δίνει βαρύτητα σε μεγαλύτερες επιχειρηματικές μονάδες. Πιο κάτω παρουσιάζεται ο Δείκτης Χρήσης Παραγωγικής Ικανότητας για τους δύο τομείς, ο οποίος μετρά το τρέχον επίπεδο παραγωγής των επιχειρήσεων ως ποσοστό της μέγιστης παραγωγικής τους ικανότητας, όπου το 100% δηλώνει πλήρη χρήση της παραγωγικής ικανότητας. Ο Δείκτης Χρήσης Παραγωγικής Ικανότητας παρέχει ενδείξεις για την εξέλιξη της οικονομικής δραστηριότητας. Αν για παράδειγμα, η ζήτηση στην αγορά αυξάνεται, ο βαθμός χρήσης της παραγωγικής ικανότητας τείνει να αυξάνεται, ενώ το αντίθετο συμβαίνει όταν η ζήτηση στην αγορά μειώνεται.

Η πορεία του Δείκτη Χρήσης Παραγωγικής Ικανότητας στη μεταποίηση για την περίοδο Ιουλίου 2008 – Ιουλίου 2023 παρουσιάζεται στο Διάγραμμα 8, όπου η διακεκομμένη γραμμή αντιστοιχεί στον μέσο όρο του Δείκτη της περιόδου αυτής. Τον Ιούλιο 2023, ο βαθμός χρήσης της παραγωγικής ικανότητας στη μεταποίηση αυξήθηκε στο 63% από το 61% που είχε καταγραφεί τον Απρίλιο. Από τον Οκτώβριο 2022 και έπειτα, ο Δείκτης κινείται λίγο πιο πάνω από τον μακροχρόνιο μέσο όρο του, υποδηλώνοντας θετική πορεία για τη μεταποιητική παραγωγή.

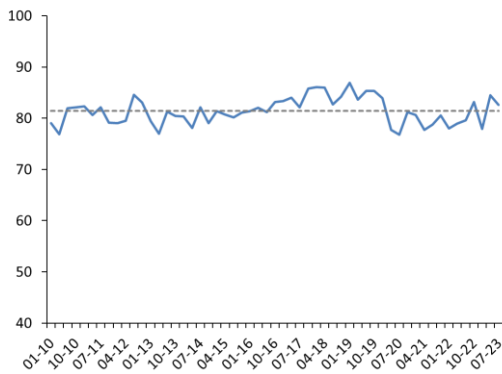
Διάγραμμα 8: Δείκτης Χρήσης Παραγωγικής Ικανότητας (%), Μεταποίηση

³ Ο Δείκτης υπολογίζεται σύμφωνα με τον ορισμό που χρησιμοποιείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή: https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/mb201408_focus06.en.pdf.

Στο Διάγραμμα 9 παρουσιάζεται η πορεία του Δείκτη Χρήσης Παραγωγικής Ικανότητας για τον τομέα των υπηρεσιών, με τη διακεκομμένη γραμμή να δείχνει τον μέσο όρο της περιόδου Ιανουαρίου 2010 – Ιουλίου 2023.⁴ Τον Ιούλιο 2023, το συνολικό ποσοστό χρήσης της παραγωγικής ικανότητας στις υπηρεσίες υποχώρησε οριακά, στο 83% έναντι του 84% που καταγράφηκε τον Απρίλιο. Από τον Απρίλιο, ο Δείκτης βρίσκεται λίγο πιο πάνω από τον μακροχρόνιο μέσο του, που υποδηλώνει ότι η ζήτηση στον τομέα των υπηρεσιών παραμένει ανθεκτική, αν και διαφαίνονται σημάδια αποδυνάμωσης.

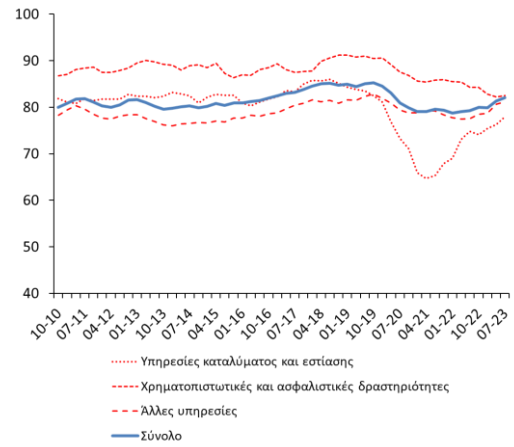
Διάγραμμα 9: Δείκτης Χρήσης Παραγωγικής Ικανότητας (%), Υπηρεσίες (Σύνολο)

— Δείκτης Χρήσης Παραγωγικής Ικανότητας - Υπηρεσίες

Στο Διάγραμμα 10 παρουσιάζεται ο κυλιόμενος μέσος όρος (τεσσάρων τριμήνων) του Δείκτη Χρήσης Παραγωγικής Ικανότητας για υποτομείς των υπηρεσιών, καθώς και ο Δείκτης για το σύνολο του τομέα για σκοπούς σύγκρισης. Παρά την οριακή βελτίωση στο ποσοστό χρήσης παραγωγικής ικανότητας στον υποτομέα των χρηματοπιστωτικών και ασφαλιστικών δραστηριοτήτων, το ποσοστό του συγκεκριμένου υποτομέα έχει μειωθεί πλέον αρκετά, φτάνοντας αυτό του συνολικού τομέα των υπηρεσιών, παρόλο που διαχρονικά κυμαινόταν σε υψηλότερα επίπεδα. Αντίθετα, το ποσοστό χρήσης παραγωγικής ικανότητας στον υποτομέα υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης συνέχισε να κινείται ανοδικά τον Ιούλιο, όμως βρίσκεται ακόμη κάτω από τα ποσοστά που κατέγραφε ο συγκεκριμένος υποτομέας πριν από την πανδημία. Το ποσοστό χρήσης παραγωγικής ικανότητας για τις υπόλοιπες υπηρεσίες παρέμεινε περίπου στα επίπεδα Απριλίου και κοντά στο ποσοστό του συνολικού τομέα.

Διάγραμμα 10: Κυλιόμενος Μέσος Όρος του Δείκτη Χρήσης Παραγωγικής Ικανότητας (%), Υπηρεσίες (Υποτομείς και Σύνολο)

⁴ Τα στοιχεία για τον Δείκτη Χρήσης Παραγωγικής Ικανότητας στις υπηρεσίες άρχισαν να συλλέγονται από τον Ιανουάριο 2010.

Πίνακας 1: Δείκτες και διαφορά μεταξύ ποσοστού θετικών και ποσοστού αρνητικών απαντήσεων ανά ερώτηση¹

Μήνας	2022						2023						
	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7
ΔΕΙΚΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΓΚΥΡΙΑΣ (ΚΟΕ) ²	101,1	96,7	100,9	101,7	101,2	104,7	105,6	107,5	107,7	104,9	103,1	107,4	104,7
ΔΕΙΚΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΒΕΒΑΙΟΤΗΤΑΣ (ΚΟΕ) ²	36,7	30,6	32,2	32,0	32,5	38,8	38,6	34,0	23,6	31,2	29,8	19,7	30,3
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ													
Επιχειρηματικό Κλίμα – Δείκτης ³	16	1	10	16	12	22	22	27	27	21	14	26	18
Οικονομική κατάσταση επιχείρησης τους τελευταίους 3 μήνες ⁴	9	4	4	7	18	27	33	37	41	45	26	41	35
Ζήτηση τους τελευταίους 3 μήνες ⁴	14	-4	13	13	9	3	19	33	25	25	6	25	16
Αναμενόμενη ζήτηση τους επόμενους 3 μήνες ⁴	25	4	14	27	11	35	13	12	15	-6	9	11	2
Απασχόληση τους τελευταίους 3 μήνες	0	-8	-4	-13	-4	0	2	1	-3	12	10	7	-4
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες	-1	0	1	5	1	7	7	11	12	11	13	4	4
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	34	38	41	44	41	47	41	45	40	42	48	39	36
Αβεβαιότητα: δυσκολία πρόβλεψης οικονομικής κατάστασης επιχείρησης ^{5,6}	36	29	29	28	29	43	42	35	20	35	30	14	30
ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ													
Επιχειρηματικό Κλίμα – Δείκτης ³	-12	-12	-10	-6	-8	-5	1	-2	-3	-1	1	2	2
Πωλήσεις τους τελευταίους 3 μήνες ⁴	-25	-29	-22	-22	-25	-16	-10	-12	-12	-1	-10	-13	-10
Τρέχοντα αποθέματα ⁴	-13	-19	-15	-15	-17	-8	-12	-8	-7	-9	-13	-11	-9
Αναμενόμενες πωλήσεις τους επόμενους 3 μήνες ⁴	-24	-26	-22	-12	-15	-7	1	-1	-3	-11	1	9	8
Αναμενόμενες παραγγελίες σε προμηθευτές τους επόμενους 3 μήνες	-28	-27	-27	-18	-23	-16	-9	-8	-8	-11	1	2	-1
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες	-1	-3	3	-1	2	3	0	1	2	2	1	0	0
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	71	67	64	64	63	57	51	58	57	57	49	46	41
Αβεβαιότητα: δυσκολία πρόβλεψης οικονομικής κατάστασης επιχείρησης ^{5,6}	55	61	57	61	65	59	54	56	68	66	60	72	62
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ													
Επιχειρηματικό Κλίμα – Δείκτης ³	-18	-20	-16	-22	-15	-11	-15	-14	-17	-13	-11	-13	-8
Οικοδομική δραστηριότητα τους τελευταίους 3 μήνες	-15	-15	-16	-16	-7	-15	-5	-13	-6	5	-5	-6	-4
Υπό εξέλιξη έργα (current overall order books) ⁴	-34	-35	-28	-43	-31	-23	-32	-27	-32	-25	-19	-22	-13
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες ⁴	-1	-4	-3	-1	1	0	3	-2	-3	-1	-3	-5	-3
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	85	86	90	86	84	80	80	85	77	74	66	70	65
Αβεβαιότητα: δυσκολία πρόβλεψης οικονομικής κατάστασης επιχείρησης ^{5,6}	57	50	45	56	58	51	58	51	50	44	40	36	37
ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ													
Επιχειρηματικό Κλίμα – Δείκτης ³	-7	-7	-4	-6	-10	-8	-5	-5	-1	-3	2	3	5
Παραγωγή τους τελευταίους 3 μήνες	-10	-12	-18	-17	-15	-17	-10	0	-2	-3	-2	6	6
Τρέχουσες συνολικές παραγγελίες ⁴	-38	-36	-33	-30	-44	-36	-28	-30	-29	-28	-25	-27	-24
Τρέχουσες παραγγελίες για εξαγωγές	-37	-38	-48	-59	-44	-35	-14	-20	-24	-36	-54	-13	-12
Τρέχοντα αποθέματα τελικών προϊόντων ⁴	-17	-16	-29	-28	-30	-24	-20	-22	-26	-18	-22	-25	-14
Αναμενόμενη παραγωγή τους επόμενους 3 μήνες ⁴	-1	-2	-8	-18	-15	-13	-9	-6	-1	1	9	11	24
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες	1	1	0	1	0	0	0	1	2	1	0	0	1
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	66	62	59	55	51	37	36	34	24	28	25	4	9
Αβεβαιότητα: δυσκολία πρόβλεψης οικονομικής κατάστασης επιχείρησης ^{5,6}	76	77	73	75	78	75	74	70	61	61	67	64	68
ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΕΣ													
Καταναλωτικό Κλίμα – Δείκτης ³	-35	-36	-28	-33	-30	-28	-21	-18	-18	-25	-26	-20	-22
Οικονομική κατάσταση νοικοκυριού τους τελευταίους 12 μήνες ⁴	-27	-27	-22	-27	-24	-24	-20	-16	-18	-18	-21	-16	-16
Αναμενόμενη οικονομική κατάσταση νοικοκυριού τους επόμενους 12 μήνες ⁴	-25	-23	-21	-21	-22	-12	-6	-4	-5	-10	-13	-9	-12
Οικονομική κατάσταση στην Κύπρο τους τελευταίους 12 μήνες	-61	-62	-47	-55	-51	-52	-48	-38	-33	-42	-46	-43	-46
Αναμενόμενη οικονομική κατάσταση στην Κύπρο τους επόμενους 12 μήνες ⁴	-51	-51	-38	-43	-41	-40	-27	-18	-13	-31	-27	-24	-36
Τιμές καταναλωτικών αγαθών τους τελευταίους 12 μήνες	76	83	74	82	83	85	88	84	82	84	87	79	78
Αναμενόμενες τιμές καταναλωτικών αγαθών τους επόμενους 12 μήνες	44	32	31	35	33	25	12	14	11	20	7	16	27
Αναμενόμενη ανεργία στην Κύπρο τους επόμενους 12 μήνες	36	31	28	27	27	22	19	17	11	16	15	17	17
Καταλληλότητα τρέχουσας χρονικής στιγμής για μεγάλες αγορές	-57	-51	-54	-57	-54	-56	-54	-48	-50	-46	-52	-44	-45
Δαπάνες για μεγάλες αγορές τους επόμενους 12 μήνες ⁴	-38	-43	-29	-39	-34	-36	-32	-36	-36	-42	-43	-30	-24
Καταλληλότητα τρέχουσας χρονικής στιγμής για αποταμίευση	-25	-28	-25	-32	-31	-26	-19	-21	-17	-20	-24	-24	-23
Πιθανότητα αποταμίευσης τους επόμενους 12 μήνες	-44	-47	-42	-50	-48	-36	-32	-35	-31	-32	-38	-43	-42
Δήλωση-περιγραφή για την τρέχουσα κατάσταση του νοικοκυριού	12	14	11	8	11	12	15	15	20	16	14	14	15
Αβεβαιότητα: δυσκολία πρόβλεψης οικονομικής κατάστασης νοικοκυριού ^{5,6}	13	1	15	11	9	1	5	5	-4	-7	0	-3	5

Σημειώσεις: ¹ Οι θετικές απαντήσεις αναφέρονται σε αύξηση/βελτίωση/καταλληλότητα/πάνω από το κανονικό/μεγάλη πιθανότητα και οι αρνητικές στα αντίθετα. Τα στοιχεία είναι διορθωμένα ως προς εποχικές διακυμάνσεις (seasonally adjusted). ² Η κατασκευή του δείκτη περιγράφεται στο https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/bcs_user_guide.pdf. ³ Η κατασκευή του δείκτη περιγράφεται στο https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/bcs_user_guide.pdf. ⁴ Οι απαντήσεις στη συγκεκριμένη ερώτηση περιλαμβάνονται στην κατασκευή του δείκτη για την κάθε έρευνα. ⁵ Οι απαντήσεις στη συγκεκριμένη ερώτηση δε διορθώνονται ως προς τις εποχικές διακυμάνσεις (non-seasonally adjusted). ⁶ Διαφορά του ποσοστού ερωτώμενων που θεωρεί ότι η μελλοντική οικονομική κατάσταση (της επιχείρησης / του νοικοκυριού) είναι δύσκολο να προβλεφθεί από το ποσοστό αυτών που θεωρεί ότι είναι εύκολο να προβλεφθεί.

Κέντρο Οικονομικών Ερευνών
Πανεπιστήμιο Κύπρου

Ιστοσελίδα: <https://www.ucy.ac.cy/erc/el/>

Το δελτίο δημοσιεύει αποτελέσματα από τις Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας που διεξάγονται στην Κύπρο και συντονίζονται από το Κέντρο Οικονομικών Ερευνών ως μέρος του ευρωπαϊκού προγράμματος Joint Harmonised European Union Programme of Business and Consumer Surveys. Το δελτίο εκφράζει απόψεις των συγγραφέων* μόνο και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δε φέρει ευθύνη για οποιαδήποτε χρήση του περιεχομένου.

* Νίκη Δημοσθένους (demosthenous.niki@ucy.ac.cy)

* Βασιλική Μποζάνη (bozani.vasiliki@ucy.ac.cy)

* Νικολέττα Πασιουρτίδου (pashourtidou.nicoletta@ucy.ac.cy)

* Μαριάννα Χαραλάμπους (charalambous.a.marianna@ucy.ac.cy)

Επιτρέπεται η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή ή η μετάδοση, από οποιοδήποτε οπτικοακουστικό μέσο, όλου ή μέρους του δελτίου, με αναφορά στο παρόν δελτίο.